

No difference =
Combatting Discrimination against Roma Children

This project is funded by the European Union

This project is implemented by: Национален ромски центар

Предмет: Соопштение за медиуми,
Датум: 21.01.2019

Препораки за подобрување на законската регулатива и стратегии генерални состојби и заклучоци

Општи препораки и заклучоци и препораки за подобрување законската регулатива и стратегии

Националниот ромски центар од Куманово продолжува со реализација на проектот „Спречување на дискриминација кон ромските деца“ во партнерство со Асоцијацијата за истражување, комуникации и развој “Паблик” - Скопје. Проектот финансиски е подржан од Европска унија.

Целта на проектот е да се промовира социјалната интеграција на ромските деца во општеството преку ефективна заштита на нивните основни човекови права. Активностите се имплементираат во период од март 2017 до март 2019 година во Општините Куманово, Крива Паланка, Кичево, Кочани, Штип и Прилеп.

Националниот ромски центар во рамките на проектот „Спречување на дискриминација кон ромските деца“ го подготви извештајот „Дискриминација на децата Роми, меѓународна и домашна регулатива, национални политики и институционална поставеност (анализа на случаи од терен)”¹. Национален ромски центар во извештајот нотира дека кога станува збор за **генерални состојби се појавуваат следниве појави:**

- Во јавноста се забележуваат се повеќе и повеќе реакции и претставки кон надлежните институции;
- Системот за жал сеуште има многу слабости, а добар дел од граѓаните не се ни свесни дека на одреден начин се директно или индиректно дискриминирани;
- Нивото на свест за препознавање и заштита од дискриминација е сеуште на ниско ниво, посебно кај жртвите припадници на ромската заедница, а исто така се истакнува и одредено ниво на недоверба кон институциите и органите надлежни за санкционирање на сторителите односно оние кои дискриминираат;
- На терен идентификувани се вкупно 104 случаи за кои се отворени 71 премети. Овие случаи идентификувани се на територијата на општините Прилеп, Кичево, Кочани, Штип, Куманово и Крива Паланка;
- Вкупниот број на премети кои се идентификувани на терен се распоредени во 7 области на делување:

¹ Во извештајот претставена е анализа на меѓународната регулатива и инструменти за заштита од дискриминација, анализа и на домашното законодавство, националните политики и документи на дел од државните институции, институционалната поставеност, механизмите за заштита од дискриминација, анализа на идентификувани случаи на дискриминација кон ромските деца и заклучоци и препораки во повеќе области.

No difference =
Combating Discrimination against Roma Children

This project is funded by the European Union

This project is implemented by: Национален ромски центар

- Социјална заштита;
- Добра и услуги;
- Здравствена заштита;
- Матична евиденција;
- Домување;
- Образование;
- Управни работи при Министерството за внатрешни работи.

Заклучоци од законската регулатива и стратегии

- Во анализирањето на домашната законска регулатива се констатира напредок во однос за заштита од дискриминација но и дека дел од законската регулатива прашањето на заштита од дискриминација воопшто го нема регулирано;
- Уставот на Република Македонија, еднаквоста и заштитата од дискриминација на граѓаните ја гарантирана по повеќе основи вклучувајќи ја и етничката припадност;
- Во законот за домување изостанува регулацијата на принципот на недискриминација по етничка или било која друга основа. Правна заштита за граѓаните е обезбедена во законот за спречување и заштита од дискриминација;
- Во Законот за просторно и урбанистичко планирање никаде прецизно не е регулирано прашањето на недискриминација и еднаков третман по однос на темата и прашањата кои што ги регулира истиот;
- Како и во останатите гореспоменати закони така и во Закон за постапување со бесправно изградени објекти недостасува експлицитното регулирање на феноменот на дискриминација при имплементацијата и спроведувањето на законот од страна на надлежните институции.
- Во законот за матична евиденција од 2013 година до моментот направени се 4 измени и дополнувања. Заштитата од дискриминација при водењето на основните лични податоци на граѓаните во матичните книги по различни основи не е регулирана со ниту еден член од овој закон;
- Иста е ситуацијата и со законот за државјанство и останатите закони кои го регулираат правото на лична карта, патни исправи и правата кои се однесуваат на странците. Заштитата од дискриминација и во овие закони не е регулирана со ниту еден член односно нема одредби кои експлицитно ја гарантираат заштитата на граѓаните од дискриминација при остварувањето на некое од споменатите права;
- Во Стратегијата за Роми 2014 - 2020 нема посебен дел кој се однесува на социјалната заштита. Исто така не се опфатени и останатите прашања, како што се дискриминацијата, состојбите со жената ромка и други теми кои беа покриени со претходната стратегија за Роми.

This Project is funded by the European Union

Ul.Done Bozinov11/5
1300, Kumanovo
Phone: +389 31 42 75 58
Fax: +389 42 75 58
e-mail: info@nationalromacentrum.org
web: www.nationalromacentrum.org

Општи препораки и препораки за подобрување на законската регулатива и стратегии

Општи Препораки

- Зајакнување и унапредување на системот за заштита од дискриминација;
- Подобра координација на националните механизми за спречување и заштита од дискриминација и промовирање на еднакви можности;
- Подигнување на јавната свест за препознавање на формите на дискриминација и промовирање на концептот на недискриминација и еднакви можности;
- Дополнителни мерки и активности (од државата и граѓанскиот сектор) за охрабрување и поддршка на жртвите од дискриминација за пријавување, барање на заштита и одговорност за сторителите;
- Во иднина да се работи на подигање на свеста на граѓаните за соживот и почитување на различноста и преземање на соодветни мерки, казни за сторителите-дискриминатори во насока на превенција и заштита од дискриминација;
- Дел од ромските граѓанските организации (посебно мрежата и подгрантистите на проектот) важно е да се профилираат и да работат на градење на нивните капацитети за континуирано следење на состојбите и соодветно да реагираат за одредени појави на дискриминација користејќи ги домашните и меѓународните инструменти и механизми што им се на располагање.

Препораки за подобрување на законската регулатива и стратегии

За надминување на констатираните состојби во врска со дискриминацијата кон ромските деца и воопшто, неопходно е домашната законската регулатива побрзо да се хармонизира односно усогласи со меѓународното право и обврските кои што државата ги има прифатено преку потпишувањето и ратификацијата на бројни меѓународни документи на Обединетите Нации, Советот на Европа и други организации и институции;

- Измени и дополнување со цел регулирање на прашањето и заштита од дискриминација се предлагаат во следниве закони:
  - Законот за домување;
  - Законот за просторно и урбанистичко планирање;
  - Закон за постапување со бесправно изградени објекти;
  - Законот за семејството;
  - Законот за матична евиденција;
  - Законот за државјанство и останатите закони кои го регулираат правото на лична карта, патни исправи и правата кои се однесуваат на странците.

No difference =
Combatting Discrimination against Roma Children

This project is funded by the European Union

This project is implemented by: Национален ромски центар

Извештајот е достапен на: <http://www.nationalromacentrum.org/mk/wp-content/uploads/%D0%98%D0%97%D0%92%D0%95%D0%A8%D0%A2%D0%90%D0%88-%D0%90%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%98%D0%97%D0%90-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%BB%D1%83%D1%87%D0%B0%D0%B8-%D0%BE%D0%B4-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD.pdf>

Повеќе информации за проектот „Спречување на дискриминација кон ромските деца“.

Национален ромски Центар
ул. Доне Бонжинов 11/5, 1300 Куманово
Ирфан Мартез, Проектен менаџер
389 31 427 558, +39 70 543 326
martez@nationalromacentru.org
www.nationalromacentrum.org

Проектот „Спречување на дискриминација кон ромските деца“ е финансиран од страна на Европската Унија.

Извештајот е изготвен со помош на Европската Унија. Содржината на извештајот е единствена одговорност на Здружението на граѓани “Национален Ромски Центар” - Куманово (НРЦ) и партнерската организација Асоцијацијата за истражување, комуникации и развој “Паблик” - Скопје и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

This Project is funded by the European Union

Ul.Done Bozinov11/5
1300, Kumanovo
Phone: +389 31 42 75 58
Fax: +389 42 75 58
e-mail: info@nationalromacentrum.org
web: www.nationalromacentrum.org